

LA CAMPANA DE GRACIA.

DONARA AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA.

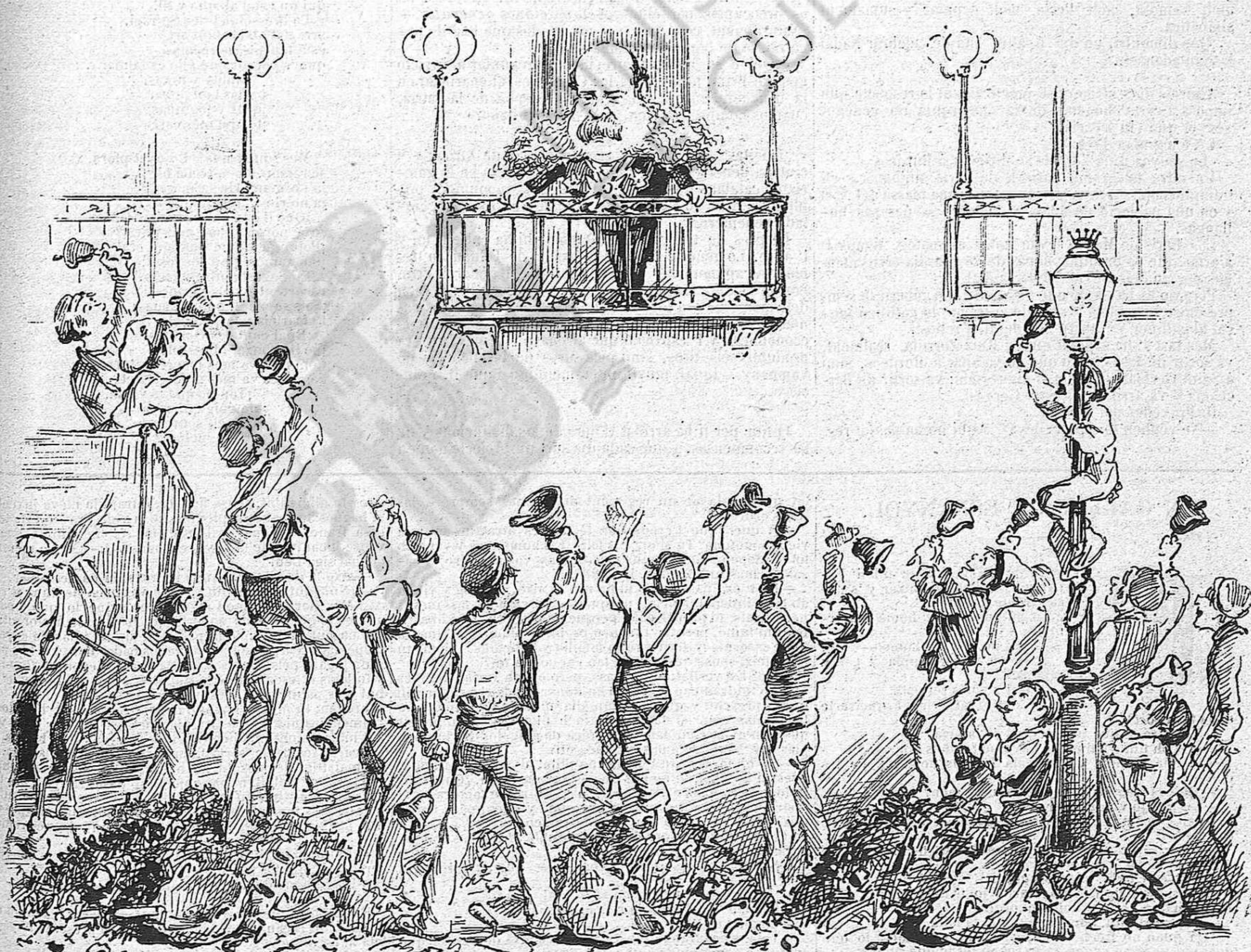
CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA.

Números atrassats 10 céntims.

ADMINISTRACIÓ y REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj, 20 botiga.
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50.
Cuba y Puerto-Rico, 2.—Estranger, 2'50.

SERENATA

Los escombriayres agrahits, al més benemèrit dels catalans ilustres.

CRÓNICA.

ADAL!...

—A nà á dalt ray—diu en Sagasta—sostenirs'hi es lo que costa.

Y per ara s'hi sosté. Qui dia passa à Nadal arriba: qui à Nadal arriba, menja gall. Y enguany lo gall de Nadal es fusionista.

Tots aquells perills de dissidències que amenassaven la vida de la situació han pogut conjurarse feliçament. En Gamazo 's resigna; en Montero Ríos canta la palinodia.

—Aqui no ha passat res! exclama 'n Sagasta satisfet, y enfonsant lo forquillò sobre 'l gall li fa l'autòpsia, y—lú una cuixa, tú una petxuga, tú un' ala y 'l carpò queda per mi—celebra ab tota felicitat l'ambicionada festa, à despit dels conservadors que ab lo present han hagut de passar tres Nadals de rigorós dejuni.

Un conservador m' ho deya aquest dia, tot compungit:

—Los ditxosos xiulets de Zaragoza, de Sevilla y de Madrid van esgarriarnos las manadas de indios que teniam previnguts per les festes de Nadal.

—Prenguin exemple de 'n Succi—vaig dirli per consolarlo.

Y ell va respondre:

—Es que 'n Succi conta 'ls dejunis per dias, mentres que nosaltres portém trassas de contarlos per anyadas.

Lo conservador tenia raho.

Y lo més trist, es que tal vegada entre ells y 'l gall, lo dia que estenguin la mà per agafarlo, s' hi interposarà una senyora—dich una senyora—una ciutadana molt xamosa, molt llesta, molt popular y sumament simpàtica.

¡Qué dimontri, un dia ó altre han de celebrar Nadal las ciutadanes!..

Aquests días s' ha vist prácticament lo respecte que imposa à certs elements de la monarquia un conegut senyor que viu à París.

Un telègrama d'ya:

«Lo senyor Ruiz Zorrilla se dirigeix à Burdeos.»

Un altre telègrama parlava de certs síntomas poch tranquilisadors que s' observaven en una plassa del Nort y en una població de Llevant, célebre ja per sas bullangas.

Los diaris de Madrid feyan notar al mateix temps l' alarma que va produhir lo pàs de 25 guardia-civils montats per un dels carrers de la capital.

Pero no hi havia de qué alarmar-se. Lo govern té sempre entre mans tots los fils de la trama; lo gall ben tançat al galliner y 'l turrò bén desat al rebost.

Més tard s' ha sapigut qu' en Ruiz Zorrilla, realment, va sortir de París, pero que no va anar à Burdeos, sino à Saint German... ó com si diguéssem: va sortir de Barcelona y va arribar-se à Sant Gervasi.

D. Práxedes pot repetir:

—No veuen lo que 'ls deya? Aquí no ha passat res.

***

Una de les coses que més m' intriga en vigilias de Nadal se refereix al ciutadà benemèrit.

Un servidor y tots vostes sens dupte passaré la festa tradicional disfrutant alegrement en companyia de la família. Un plat extraordinari, un tall de rostit, una competència del ranci ó de xampany si podém comprarlo; per postres un tall de Jijona, ó de Alicant ó hasta de Agramunt si tan m' apuran, donarán al dinar de Nadal una importància desusada, per separar-se del dinar dels d'altres dies.

Pero ell que ha passat l' any, surtintli 'ls comptes à tech per dia: ell que ha menjat ab reys y prínceps, ab infants y embaixadors, ab los més elevats personaljes, y quan no ha pogut ab aquests, ab en Fontrodona y demés companys de consistori, que son uns gurmants de primera, fassin lo favor de dirme ¿quin gust pot trobar ab las viandas casulanas del dinar de Nadal, que son l' alegria y la satisfacció de totes las famílies? Lo gall li semblarà desfilaç, los turrons tarugos... Lo seu estómac se revoltarà indignat contra la séva cuynera... Hasta tinc por de que posi 'ls ulls en blanch y caigui en basca, murmurant:

—¡Mr. Martin... Mr. Martín!... No sabs tú 'l mal que m' has fet!

Mr. Martín va combinar l' últim àpat que va celebrarse diumenge en obsequi del català célebre, y en detriment dels representants dels periòdics que van assistir-hi y que van rebre una verdadera *soleyada*.

—Y quins discursos van pronunciarse!...

Tots los regidors ompliren d' incens al ciutadà benemèrit, y en justa correspondència lo ciutadà benemèrit omplí d' incens à tots los regidors. Es allò dels oficis: lo dia quilita al celebrant y 'l celebrant quilita al diaça.

Per ferse càrrec de tanta y tanta salameria, llegeixin *El Barcelonés* que dona 'ls discursos integros, y no podràn menos de fixar-se en párrafos com lo següent, que va sortir d' entre patilla y patilla del ciutadà benemèrit.

«Yo no sé todavía si la Exposición dejará una cantidad mayor ó menor por déficit à las arcas de la ciudad... (Pobrissò!... A horas d' ara encare no sab res.) Pero no os preocupéis por ello.—*A clamaciones generales*.—(Naturalment, com que no son ells los que han de pagar, fa de bon entusiasmarse.)

«Quién se hubiese atrevido à preguntar al invicto general Prim, al heroe de los Castillejos, al enarborar en la trinchera enemiga la gloriosa enseña de la patria, cuántos hombres la victoria le había costado?»

—¿Qué tal? La Exposició es la guerra de África; y 'l ciutadà benemèrit en Prim. En Prim figura en la galeria de catalans ilustres: en Prim té un monument públic ¿perqué no ha de tenir monument y retrato 'l ciutadà benemèrit?...

Després de tot, ¿quina diferencia hi ha entre l' un y l' altre? Lo general Prim en la batalla de Tetuán no tremolava cap bandera; lo que tremolava 'l general Prim era un toballó; no blandia espasa, sinó forquilla: lo foix dels moros no era foix de batalla, sinó de fogó; los canons no eran d' artilleria, sinó xamaneyas de cuyna econòmica; y l' espatech que atroñava l' espay no era produxit pels tiros, sinó pels suros de las botellas de xampany... Igual, igual, enterament igual que D. Francisco.

***

Ja que per fi ha arribat l' hora de las distincions y de las recompensas, y que cada dia surt un projecte nou en

honor del català célebre, ¿perqué LA CAMPANA DE GRACIA ha de ser menys que 'ls seus admiradors?

Aquí va 'l meu projecte, qu' es senzill, honràs y ne costa cap quart.

Jo proposo que se li modifiqui 'l nom de mare.

Y que en lo successiu se digui: Exm. Sr. D. Francisco de Paula Rius y Entaulat.

P. K.

LO NEN-SUFRAGI.

CANSÓ DE NADAL.

Diuhen que à la Cort d' Espanya hi ha nascut un xicotet blanch y ros, y ab una boca lo mateix que un angelet.

Lo seu pare es en agasta, la mamà es donya Opiniò; de tal pare y de tal mare, jsi ha de sè hermòs l' infantó!

Pel bateig s' han fet grans festas, hi ha assistit lo principal y li han dat lo nom armònic de Sufragi Universal.

Desde totes las provincias commissions hi han acudit, y resulta que al mirarlo tan bufo y tan aixerit,

tothom l' estima, tothom lo mima, tothom s' arrima, prop del petit.

Diputats que 'l volen veure, senadors, gent eminent... ¡no 'n reb pocas de visitas dia y nit, continuament!

Tots s' encantan al coneixel y li fan un petó ó dos.

—¡Qué vivet!—¡Quinas manetas!

—¡Qu' es simpàtic!—¡Qu' es graciós!— L' un li porta una cullera, l' altre un gall, l' altre un carril, qui li vol donà una casa, qui un estel ab qua y fil.

La bressol del nen Sufragi, arreglat ab bastant art, està tan plé de regalos, que 's pot dir que allò es la mar...

Ninots y ninas, pastas ben finas, jochs y joguines: ¡tot del més car!

Mes ¿qué passa? L' novet plora, se remou, no 's troba bé; ja no mama de sa mare: ja no riu .. ¿qué diable té?

¿Qué li han dat alguna cosa? ¿qué potser l' han mal-mirat? ¡Pobre nen! ¡tan bufo qu' era!

¡tan xamòs! ¡tan sonrosat!

En Sagasta mira y calla, escorrentse pels racóns.. ¡Sols sa mare, pobra dona, l' acaricia y fa petóns!

¡Bé li canta cansonetas! ¡bé li gronxa 'l bressolet!

Com més va més magre 's torna, com més va més groch y fret.

¡Tan bo que 's veaya! ¡tan goig que feya quan ell sonreya!...

¿Qué té, pobre?

guessin alimentat, sense fer res, durant la mèva juventut; si hagués arribat à la plenitud de la vida provehit de teca, casa franca y bonas gallinas, ¡no sé! 'm sembla que al veure 'l ganivet de la cuynera, pensaria:—¡M' ho mereixó! ¡alabat siga Déu!

—Això fa de bon dir, quan un no's hi ha de trobar.

—¿Nó? ¿qu' t' ho ha dit? ¡No 'n vas poch de lluny d' osca! Més horrorós, molt més horrorós que lo que 't passa à tú es lo que haig de soportar jo. Jo hi nascut plorant; tú has nascut cantant: jo hi passat la mèva infància cayent, tropessant y fentme tres nyanyos cada dia; tú l' has passada jugant pels camps y per las eras, devorant formigues y fulletas d' escarola: jo hi tingut d' anar à estudi y he rebut més palmetades y estirades d' orellas que plomas tens sobre tèu; tú no has hagut d' apredre res, ni t' han donat palmetades ni t' han estirat las orellas: jo, per fi, he viscut lutxant continuament ab la perversitat dels homes, ab los caprichos de la sort, ab las amargures del ànima, ab las malaltias del cos; tú no has hagut de lutxar ab ningú, ni has estat malalt, ni has sufert cap desengany. Y ara tinies en compte que tú morirás d' un cop sech, sense suiments, y jo moriré lentament, cusit à fibladas, després d' una agonía de la qual los galls ni 'n teníu la més remota idea.

—¡Cà! Això ho dius per consolarme; pero no 'm convençer. ¡Ay, qu' fos home!

—Ets indigne de la sort que tens. ¡Ay, qu' fos gall!

En tot això, mètents una mà de ferro tòrsa 'l ganivet del animal, un recaudador de contribucions presenta la papeleta al espanyol.

Y al mateix temps que 'l gall crida:

—¡Quina mort més trista!

L' home murmura:

—¡Quina vida tan perra!

FANTÀSTIC.

UN GALL Y UN ESPANYOL.

—rey de galliner y un fill d' Espanya 's troben per atzar y 's posan frente à frente.

Lo gall se mira à l' home y murmura:

—¡Qui pogués ser home!—

—L' home 's contempla 'l gall y replica:

—¡Qui pogués ser gall!

—¡Cóm! ¡et' atrevirás à queixarte de la tèva sorte?

—Més raro es que tú 't queixis de la tèva.

—Jo soch una víctima de la voracitat dels homes.

—Jo una víctima de la mala fe dels homes y de las dones.

—¿Quinas alegrías goso jo en aquest mòn?

—Las que jo voldria per mi.

—Tan bon punt neixo ja 'm veig obligat à buscarme las cajaladas.

—Pitjor jo que quan neixo necessito algú que m' alimenti, ó sinó 'm moro.

—Pero en cambi, quan ets gran...

—Llavoras haig d' alimentarm'ejo mateix y molts cops no sé ab qué. A tú 't donan l' ordi.

—Tú, traballant, tens tot lo que 't fa falta.

—¿Y quan no tinc feyna? gy quan m' estafan lo que guanya? gy quan venen y 'm roban tot lo que tinc?

—Si, y la mèva existència, ¿qu' es, sinó un conjunt de penes?

—De quin pà fas rosegóns! Un animal que no s' ha de basquejar per las lessas; que tè ayre, sol, camp y lliber-

tat; que conta ab un regiment de gallinas sempre à las seves ordres..

—Y què! ¿que 't creus que tè gayres atractius aquesta vida monòtona? Tú si qu' ets felís. Ets home, vas y vens ab tota independència, prens café, fumas, vas al teatre, 't casas, formas una família, tens fills...

—No t' exaltis, que no hi ha res d' això. Ni vaig y vinch ab tota independència, perque soch esclau de las mèvases necessitats; ni prench café, perque 'ls fondos no m' hi arriban; ni fumo, perque 'l tabaco es infumable... En quan à lo de casarme y formar una familia y tenir fills, 'n fas tú lo mateix, sense que 't costi tan car com à mi?

—Jo? Es veritat: jo 'm caso, pero es ab varias gallinas que no tindrán cap escrupol en donar oïdos al primer gall que 's presenti y que si algun dia 'm revento, quedarán tranquilas com si tal cosa; tinc fills, pero son pollets que tan aviat com fan una mica de goig los portan à la plassa y 'ls venen à pesseta cada un.

—No hi fa res: tu tens tranquilitat d' esperit, tú no 't ficas en polòt, tú no has de pensar en demà. ¿Qué sabs tú lo qu' es pagar lloguer de pis, ni rebre facturades del sastre, ni sentir dir que 'l ví s' apuja y que 'l pà s' encareix? ¿Qué t' importa à tú que caygi en Sagasta, que puji en Cànoves, que 's proclami la República? ¿Passas gayres horas pensant en quan seràs vell?

—Ni necessito pensarhi: ¡cóm ja sè que no arribaré à enveillir!

—Desgraciadament jo ho sè massa!

—Lo mèu únic porvenir es la cassola.

—Lo mèu es l' hospici.

—Vaja, sigas franch 'no es horrorós això de pensar que avuy per demà vindrà una mà cruel que 'm donarà una torsada de coll, m' arrençarà las plomàs ab tota calma y 'm posarà al fogó com la cosa més natural y corrent? ¿qué diràs si à tú 't ho fessin?

—Tira!

Diuhen que la mano oculta...
un Herodes... jqu! sab quill
tè interès en fastidiarlo,
y per xó l fa pati així.

Sembia que 'ls dos noms que porta
de Sufragi Universal,
han causat certa sorpresa
entre algú que li vol mal.

Cada vespre hi ha concilis
de la gent de cert partit.
y's meditan plans y medis
per mortificá 'l petit.

Lo Sufragi va amagrintse
y está ja tan democrat,
que 'ls que avuy l' han volgut veure
casi bés han espantat.

Y hasta algú jura,
diu y assegura,
que la criatura
morirà ayat.

C. GUMÀ.

o fiscal del Tribunal Suprèm declara en una circular que 'l crit de «Visca la República!» profetit davant de molts persones, constitueix delicte.

Tenim, donchs, una classe de delicte que no depén sinò del número de persones que 'l presentin.

Una cosa s' ha descuidat lo fiscal del Suprèm: fins à quin número de persones poden sentirlo. Deu, quinze, vint... Seria convenient que 's fixés.

Y de pas podria fer una aclaració, y es si 'ls sorts que 's trobin entre 'l criminal s' han de contar ó descontar del número dels que pugui sentir aquell crit pecaminós.

«Quin serà, joh Déu! aquell dia
que la justicia dels homes
prenent las coses en serio
deixarà d' estar de broma?

Creuen alguns que 'l Montenegro es un poble mitjà barbaro.

Es un error.

La prova està en que tot un ministre de Instrucció pública, per haverse pulit alguns volums perteneixents als arxius del Estat, va ser condemnat á cinquants mesos de presó y cincanta palos. Lo príncep en persona va voler presenciar la lliçada.

Y ara, pòsinse la ma al pit, y fassan lo favor de dirme: «Quin país es més civilisat, aquell en que 'ls ministres pegan ó aquell en que 'ls ministres reben?»

En Gamazo ha fet las paus ab D. Práxedes.
¿Durarà molt la reconciliació dels dos galls fusiónistas?

No es probable.

En Gamazo per adherir-se à n' en Sagasta ha hagut de valerse de lo únic que té avuy dia: saliva dejuna.

Y la saliva dejuna uneix, pero no enganya.

En la iglesia de la Pietat de Ulldecona va haverhi l'altra dia una batissa de devots, resultant del fet dos ferits graves.

Atenguin bé: á la iglesia de la Pietat.

Diguin que si 'l fet arriba á succehir á la iglesia de la Impietat, no 'n queda un de viu.

Ha mort un heroe.

S' anomenava Miquel Masdeu, tenia ja més de 70 anys, era fill de Reus com en Prim, y havia sigut son primer assistent y després lo seu col·tre. Lo general l'estimava, y ab motiu, ja qu' en lo siti de Solsona, durant la primera guerra civil, veient à n' en Prim ferit gravement, se 'l carregà sobre les espalles y li salvà la vida.

Masdeu no acceptà mai cap recompensa, y ha mort sent vigilant del Parch.

L'almanach de la *Esquella de la Torratxa*, ab tot y haverse'n fet una numerosa tirada, va agotarse en un dematí.

Era animadissim l' aspecte que presentava la Rambla del mitjà davant de la Llibreria espanyola, pochs moments avants de obrir-se 'l despaig. Centenars de vendors esperaven ab impaciència. Y al divisor lo carretó de la imprenta curullat de almanachs, cridavan:

—Ara arriba 'l pà! Ara arriba 'l pà!

Venedor hi hagué qu' en menos de mitja hora despatxà més de cent exemplars de aquella notable publicació.

La veritat sura sempre.

Llegueixin l' últim article dominical de D. Joan Mañé y Flaquer, y trobarán enaltida la sensatats, la cultura y la cortesia del poble barceloní.

Mereix ser notat—diu D. Joan—que las pocas vega-

das que hi hagué desordre dintre ó à fora de l' Exposició, sempre 'l promogueren gent de levita, may homes de jech ó de brusa.»

Un pas més D. Joan, y defensará ab nosaltres la necessitat de que als homes de brusa y de jech tan bén educats, tan sensats y tan entenimentats se 'ls concedi 'l sufragi universal.

May siga sino per posar remey als excessos dels homes de levita, que desde qu' ells votan y ningú més qu' ells, ho tan anar tot entrano.

Hi havia tres reos en capella: dos á Ejea (Aragó) y un á Almería. Lo poble demanà l' indult de tots tres ab tan viva instancia, que l' indult no pogué menys de ser concedit.

Pero alguns detalls donarán à comprender fins à quin extrem retxassa 'l sentiment públic la odiosa pena de mort.

A Almeria no 's trobava fuster que ni per tot l' or del mon, volgués construir l' infamant cadasfach.

Y à Ejea, fou tal l' alegria del públic, al rebrer la noticia del indult, que la població en massa eixí al carrer donant viscas á la reyna y al govern: hi hagué salvas de morterets, repichs de campanas y música de rondallas.

¿Qué dirán després de aquests exemples los partidaris de la pena capital?

«Ah! S' han de convencer de que l' odiós espectacle de una execució revolta y repugna... Es una antigualia que ha de desapareixre hasta porque 'ls criminals no tingen de ser objecte del interés de tota la gent honrada.

D. Venancio González ha trobat buidas las caixas de la Hisenda y ab un deficit espatós.

Las reformas Puigcerver, à la quènta, han deixat uns forats que no hi ha medi de taparlos.

Y D. Venancio ha proposat als ministres que 's fassin grans economias, ó sinò la cosa està perduda.

Ara que la caixa es buida,
ara que no hi queda res,
que vajin embargant fincas
y fent tractais de comers!

Sintomas.

Un diputat prussià en plè parlament acaba de dir que s' haurian de moderar los atacs que 's dirigeixen continuament á Fransa y que l' anexió de la Alsacia y la Lorena ha sigut no tan sols un crim contra la soberania nacional, sinò també una falta política molt grave.

Item més: à Berlin un grup numeros de socialistes ha recorregut los carrers cantant la *Marsellesa*.

Se compren que cert emperador se queixi de que las orellas li fan mal.

Per honrar al ilustre Conde de Aranda, ministre de Carlos III, à qui la francmasoneria inspirà les principals reformas que obriren en nostra patria las portas al progrés, lo Gran Orient Nacional d' Espanya ha obert un certamen literari.

Premi primer: una ploma d' or, 200 pessetas en metàllich y 50 exemplars al autor de la mellor Monografia sobre l'influencia del regnat de Carlos III en la prosperitat moral y material d' Espanya y en la preparació al avendiment de las llibertats públiques; y segon: una ploma de plata á la mellor composició poètica sobre algun aconteixement important de la vida de Carlos III relacionat ab la cultura y progrés del país. Ademès se concediran dos accésits consistent en una rosa natural.

Los treballs deurán esser escrits en castellà y remesos al Gran Secretari del Gran Orient Nacional d' Espanya, baix plech dirigit á D. E. C. de Puga (Llibertat, 27, Madrid), avans de las 12 de la nit del 31 de març próxim. Lo jurat calificador lo nombrarà la Societat d' escriptors y artistas espanyols.

CARTAS DE FORA.—Mentrens á Puigcerdá se confessava una noya, 'l confés li deya: «Bè dona, no cridi, no cridi, que no se 'n enterin.» Y la penitent exclamava: «Y à mí què 'm fa que se 'n enterin: per tot arreu ho diré perque vegi tothom en quinas coses se fica!» ¿Qué havia succehit? Res: lo rector de Puigcerdá se negava á absoldre á las novas que no li juraven que no tornarian al ball, diuent que 'l ball era un foc d' escàndols y que aixís li havíen dit «el ball era un foc de Maria. La penitent, per lo vist, convençuda de que pot presentar-se tot arreu ab la cara ben alta, retraxava ab energia las ofensives reticencies de aquell mossén més amich de ficarse en lo que no li importa, que de cumplir los sagrats devers del seu ministeri.

... Diumenge passat á Vilafranca del Panadés alguns aprenents de general començaren á promoure escàndol per la Rambla, insultant á las personas que prop d' ells passavan, atrevintse fins ab las senyoras y las noyes y atropellant á un pobre ancian empleat de la estació del Ferro-carril, que anava á portar un telègrama y que encara avuy està malalt á causa dels cops rebuts. Allà hont veyan un paisà l' empaytavan espasi en mà: á un tal Viola van badarli 'l cap, y á un subjecte que sortia de ca 'l Barber, li varen clavar un tiro de revolver ferint-lo de l'espatlla. Afortunadament las autoritats prengueren cartas en l' assumptu y aquells valents avuy estan subjectes á un procés, quals resultats espera aquella població escandalizada. Com que tals atropellos únicament pot cometreis qui tinga l' enteniment perturbat, creyem que 'l consell de guerra farà comprender als autors de tals hassanyas, que la mantellina no ha sigut mai prenda de uniforme dels militars espanyols.

MES SOBRE LO DE TARRASSA.

EXTRACTÉM una carta que acabém de rebre, confirmant lo essencial de la notícia que varem adelantar en lo número passat.

De 8 á 9 del vespre del dia 9 del current se presentà al Ateneo obrer un tipo desconegut y de aspecte repulsiu ab un gran cabàs y una carta dirigida al President de aquell local. Preguntant al efecte al cafeter, aquest eridà al socio Miquel Alemany qu' estava prenent café y entre ell y

'1 desconegut s' entaulà 'l següent diàlech:

—A qui demanéu?

—Al president del Ateneo per entregarli aquesta carta y aquest cabàs.

—Aquí de president no n' hi ha ni n' hi ha hagut mai.

—Donchs jo tinc ordre de deixarlo al encarregat del local.

—Y qué hi portéu aquí dintre?

—No sé.

—Donchs qu' us ho ha entregat?

—Un senyor petit y gràs

—Bè, qu' qu' es?

—No 'l coneix més que de vista.

—Es molt estrany que hagué acceptat una carta closa sense sello y un cabàs cusit sense sapiguer lo que hi portéu.

—Com que van demanar un home de confiança y al mateix temps m' ho han pagat bè, per això ho he acceptat.

—Vaja que per ser tan gran feu uns papers bén petits.

Miréu, ja podéu entornarvos tot lo que portéu, inmediatament.

—Oh, jo tinc de deixarlo, perque sinò qu'qué diria aquell senyor que m' ho ha encarregat?

—Si no vos n' aneu desseguida, à puntades de peu vos traurem al carrer.

Davant de aquella insistència l' home marxà ab la carta y 'l cabàs. Durant aquesta escena hi havia guardias civils en lo matix carrer, gentenent la engallinada?

L' indicat Alemany y alguna altra persona anaren immediatament a donar part del tèt al jefe del somatén, don Jaume Vallhonrat y al sub-cabo D. Joseph Trilla, los quals digueren que allà ahont trobessin á aquell home 'l prengessiu.

Al poch rato fou près lo desconegut en una fonda, ab la carta y 'l cabàs.

Y à altas horas de la nit foren detinguts los teixidors, Font, Campistrou y Padrós que 's trobaven al llit descansant tranquilment, y fou detingut també 'l citat Alemany que havia donat part de tot. Als quatre se 'ls diugué que 'l jutge havia de ferlos algunas preguntes, y en lloc de ser preguntes siguieren tancats á la presó. Dona la coincidència de que 'ls quatre o, rers eran los que més traballaven per allegar ausilis y socors en favor dels altres teixidors que fa prop de vuit mesos estan sufrint las iras del caciquisme.

Aquests son los fets despullats de comentaris. Sembla mentida qu' en una ciutat civilizada passin semblants escàndols! No hi ha à Tarrasa, persones sensatas que fassin comprender que no es aixís com se logra la pau y la tranquilitat de una població morigerada?

Perque ab tramas tan burdas com lo del home del cabàs y la carta, no hi ha ja ciutadà pacífich que puga viure tranquil à casa sèva. Y ab presons preventivas que 's prolongan setmanas y mesos existeixen medis de venjarse, es cert; pero aquests medis tenen la virtut d' exasperar fins al home més pacífich. Tinguinhot entés los caciques de Tarrasa.

F.

SOBRE 'L RETRATO.

SONET.

Del xampany y dels fechs ja se 'n olvida,
vol s' un home pintat; vol viure fora
del nivell dels demés, y està à la vora
de demostrar qu' es bo per mort, en vida.

Si la entrada es d' arrós y 's don' sortida,
tothom del mòn, ingleços, tots à l' hora
à véure'l anirán com qui li' adora;
sense por d' un discurs tot desseguida.

Mes jay! quan lo veurán que porta vara
y de dur tantas creus, té la gran pena;
tal volta pensaran que 's desconsoli:

no temin, que 'l pintò ab fatxa tan rara
gastarà de colo', una sàrria plena
per poder d' com tots, ja has begut oli.

B. T.

ARAULAS de D. Paco de Antequera:

«Jo no necessito entrar al partit fusionista, per més que ja sab lo Sr. Sagasta que l' estimo molt. Bè estich abont estich, contemplant lo moviment que 's produixen en los partis politichs. Jo espero, com lo borratxo del qüento, que passi la porta de casa meva.»

¡Cóm lo borratxo del qüento! ¡Bonica comparació!

Pero entengui, D. Paco, que mentres un borratxo esperava un dia que passés la porta de casa sèva, va passar lo carretó que va portarlo à dormir la mona à cala Ciutat.

A Berlin s'ha efectuat un desafio entre dos estudiants de Medicina, quedant mort un dels combatents.

¿Estudiant de Medicina que avants de pendre l' titul ja mata?

¡Bon metje!

Ha mort l' última foca del Parch.

¡Pobreta!

Era molt bona, molt bona
molt pacífica, molt mansa;
diuhen que ha mort de anyoransa
de no veure à en Fontrodona!

Mentre ha sigut ministre ha estat malalt.

Parlo del general O'Ryan.

Sembla que la por de tenir que pronunciar discursos, li dava tanta febre, que l' pobre senyor passava tot lo dia petant de dents.

Pro surt del Ministeri, y com si posessin oli en un llum, recobra la salut instantàneament, tan que ja l' designan per ocupar la direcció general de la Guardia civil.

Y l' general O'Ryan
ara diu que va cantant
del tot tranquil
y placenter:
«El ser civil
es un placer!»

Un coronel que 's desborda.

—Això que s' ha fet—diu lo Sr. Sánchez Campomanes, referintse als ascensos militars—es inferir un insult al demès coronels, y no estém disposats a tolerarlo. Los últims ascensos son una injusticia (campanillasso). Lo dit, dit: nosaltres no estém disposats a consentir y a tolerar les injustícies del govern (campanillasso). Si 'ls demés ho aguantan, jo no. (Gran serrassina.)

Lo mìniste tractava de calmarlo; pero en vá.

Lo coronel Sánchez Campomanes va dir que presaria 30,000 esmenas als projectes militars.

Aquí tenen un coronel que no 's resigna a tragat saliva, y qué prefereix escupirla presentant esmenas.

Coronels aixis, no tenen esmena, perque las presentan totes.

L' ayuga gastada en tots conceptes durant l' Exposició importa la cantitat de 43,250 pessetas.

Ara que saben que l' ayuga
costa aquesta cantitat,
calcúlin, senyors, calcúlin
lo que costarà l' xampany.

Cassat al vol:

—Pero home, què li fa à vosté que coloquin lo retrato de D. Francisco en la galeria de catalans ilustres? Per què s' hi oposa?

—Vol saberho?

—Ab molt gust.

—Es que no puch veure l' ni pintat.

Sembla que aquest any tots los escombraries de Barcelona impossibilitats per ordre de l' Alcaldia, de pujar al pisos presentaran las décimas què tenian destinadas als veïns, al ciutadà benemerit:—Fontanella, 34.

Y al mateix temps l' obsequiarán ab una serenata de campanetas, que si s' hagués anunciat entre las festes de la Exposició, hauria eritat extraordinariament l' atenció dels extrangers.

D. Francisco 'ls dirigirà un eloquent discurs desde l' balcó de casa seva.

«Ilustríssimos señores... Con el mayor placer... con la satisfacción más intensa... con el júbilo mas serviente... etcétera, etc., etc.»

Lo Sr. Alonso Martínez, pochs moments avants de deixar la cartera, va otorgar lo titul de marqués al pare de la seva nora.

Ell podrà dir:—Ja que un gendre m' ha fet caure, que 'n tregui alguna cosa 'l pare de l' esposa del meu fill.

Tot menos que sufreixi detriment la santa institució de la familia.

En Sagasta, en una de las últimas sessions, oferia una cartera a n' en Gamazo, y posal á oferir n' oferia un' altra à n' en López Domínguez.

—Papá, deya un nén, passejantse per la fira de Sant Tomás: miri quina cartera més maca: cómprimela.

—Ves à trobá en Sagasta, qu' ell ne regala.

En Montero Ríos que tenia tants fueros ha acabat per proclamar à n' en Sagasta jefe perpetuo del partit liberal.

Sempre ho havia cregut que cap à sas vellesas lo tal Montero 's tornoria Bajero.

En la fachada de Santa Maria, que dona al carrer dels Sombrerers, los jesuitas hi han colocat una lápida que diu lo següent:

«Sentado en esta grada peleja limosna San Ignacio de Loyola, fundador de la Compañía de Jesús, en 1524 y 1525.»

¡Dos anys de demanar caritat!

Avuy en Rius y Taulet l' hauria fet trasladar al Asilo del Parch, y jadieu Compañía de Jesús!

Pero al costat de aquesta lápida se n' hi hauria de posar un altre, que digués una cosa per l' estil:

«Segons l' úlim balans practicat à fi del any 1888, la caixa de la Compañía contenía tants milions de duros.

—Las limosnas de Sant Ignaci, posades à guany y administradas segons la mònita secreta, han produhit aquesta suma fabulosa.»

Lo Sr. Figneroa, gendre de Alonso Martinez, es una mica coix.

Poch avants de casarse, à Madrid li deyan un motiu que resulta un xiste de primera.
Li deyan: *el futuro imperfecto*.

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NÚMERO.

1. XARADA.—Car-me-ta.
2. ANAGRAMA.—Para-Arpa.
3. TRENC-CLOSCAS.—Lo cant de la Marcellesa.
4. ROMBO.—

A M O
A D E L A
A M E R I C A
O L I V A
A C A
A

5. GEROGLIFICH.—Ella llarga y jo petit, no fariam bon partit.

Han endevinat totes las solucions los ciutadans Pep Barilla, Lafayette y Anton de la Petita; 4. Ex-estudiant murí, Maginet Petit y N. Amor; 3. Artista Magre, Pep Martra y Un Astrónomo; y 1 no més J. Kriskis.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR.

Ciutadans P. Llaganya, Al. B. C y D, Rosa Xala, J. R. B., N. Amor, Un Astrónomo, S. Font, Un Dependent, Lafayette, Dr Tranquil, J. Kriskis, Músich Jovenet, Sin Maris, B. Serra, Pep Ramogosa, y A. Lopez y Lopez: *Lo que 'ns envian no fa per casa*.

Ciutadans Ex-estudiant murí, Angel de la Guarda, Igualadi, F. Tiana, Catolic, Noy Ros, Galindo, Ll. Salvador, Dolors Moní, R. Castella, Un del sigle xix, Bruno Duran, Un colomista y J. T. Anquila: *Insertarem alguna cosa de lo que 'ns envian*.

Ciutada Maginet Petit: la poesia va millor: de lo demés n' insertarem alguna cosa-la. — Faló: Si no 's refereix à lo insertat en l' «Almanach de la Esquella», no atinem lo que vol dir.—F. J. R.: Lo que no hi cab: no hi ha manera de ficar-lo: ho aprofitarem pél periódich équan? Quan poguém.—J. M. C. Ullons: No hem rebut res.—S. T. D.: Esta bastant bé de forma: pero manseja.—Martí Revoltós: Gracias per l' envío: ho apr.-fiarérem.—B. Torrens Balarí: Los versos no hem tingut ocasió de publicarlos: un altre dia 'ls aprofitarem.—Picio, Adam y C.: Lo sonet no va.—E. V. Los versos van bé: la pessa es poch viva.—Pepet del Carril: No hem trobat medi de ferli cabrer: ho guardarérem en cartera.—Cucaracuch: Molt bé.—Jaume T.: L' article es molt desgalitzat.—J. F. Gavires: Lo que 'ns envia va al pél. Ho publicarem

ESTÀ À PUNT DE PUBLICARSE LO POPULAR

ALMANACH

DE LA CAMPANA DE GRACIA

Magnifichs cromos, numerosos grabats de las primeras firmas, text escollit y variadissim.

124 grans páginas, plenas d' hermosos grabats y amena lectura!

Pregúeu als nostres corresponsalys que no hajan fet pedido, que procurin ferlo à la major brevetat.

LOPEZ, Editor.—Rambla del Mitj, 20

Barcelona: Imp. de Lluís Tasso, Arch del Teatro. 21 y 22.

VARIOS MODOS DE POPULARISARSE.

Si volen ferlo bén popular, déixinse de retratos al oli y de monuments públics: fins que vaja per las capsas de mistos, fins que siguri entre 'ls santi di guixi